

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 20/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi Finanssivalvonnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on lähettänyt 27 päivänä toukokuuta 2008 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Finanssivalvonnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 66/2008 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-valiokunta ja sosiaali- ja terveysvaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnot (PeVL 28/2008 vp ja StVL 10/2008 vp). Lausunnot ovat tämän mietinnön liitteinä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Erkki Sarsa, valtiovarainministeriö
- osastopäällikkö Tarmo Pukkila ja hallitusneuvos Juhani Turunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- pankkivaltuuston puheenjohtaja Timo Kalli
- pankkivaltuuston varapuheenjohtaja Antti Kalliomäki

- johtokunnan neuvonantaja Juha Tarkka, Suomen Pankki
- johtaja Anneli Tuominen ja apulaisjohtaja Jukka Vesala, Rahoitustarkastus
- toimitusjohtaja Jukka Rantala, Eläketurvakeskus
- päälakimies Markku Sorvari, Vakuutusvalvontavirasto
- lakimies Pekka Koivisto, Vakuutusvalvontaviraston henkilöstön edustus
- johtaja Erkki Kontkanen, Finanssialan Keskusliitto
- johtaja Markku Lemmetty, Akava ry
- toimitusjohtaja Jouko Bergius, Eläkesäätiöyhdistys - ESY
- apulaisjohtaja Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- johtaja Eero Lankia, Työeläkevakuuttajat TELA
- professori Kai Kalima
- ministeri Antti Tanskanen.

Merkitään saapuneeksi kirjalliset lausunnot:

- Etelä-Suomen lääninhallitus
- Vakuutuskassat ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Finanssivalvonnasta. Lailla perustettaisiin uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, Fi-

nanssivalvonta. Sille siirtyisivät pääosin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät. Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutus-

valvontavirastosta annetut lait kumottaisiin. Finanssivalvonta ehdotetaan sijoitettavaksi Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin yhteyteen. Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle.

Ehdotetun lain mukaan Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena olisi finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonta valvoisi finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin Finanssivalvonnasta annettavassa laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssivalvonnan tehtävät vastaisivat pääosin nykyisiä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäviä. Rahoitustarkastukselle nykyisin kuuluva panttilainauslaitosten valvonta ehdotetaan kuitenkin siirrettäväksi Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Vakuutusvalvontavirastosta annetusta laista poiketen laissa ei myöskään enää säädettäisi Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimivasta työttömyysetuuskien valvonnan neuvottelukunnasta.

Finanssivalvonnan hallintoeliminä olisivat nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin pankkivaltuusto sekä Finanssivalvonnan johtokunta ja johtaja. Suomen Pankin johtokunta vahvistaisi Finanssivalvonnan talousarvion. Pankkivaltuuston tehtävänä olisi valvoa Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta, nimittää johtokunnan jäsenet sekä nykyisestä laista poiketen johtokunnan esityksestä myös Finanssivalvonnan johtaja. Johtokunnan keskeisenä tehtävänä olisi, kuten nykyisin Rahoitustarkastuksessa, asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa säädettyä vastaavasti johtokunta voisi ottaa ratkaistavakseen

asian, joka voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa.

Johtokunnassa olisi viisi jäsentä, joista yksi nimitettäisiin valtiovarainministeriön ehdotuksesta, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta ja yksi Suomen Pankin ehdotuksesta. Lisäksi johtokunnassa olisi kaksi muuta jäsentä. Johtajan keskeisenä tehtävänä olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksessa ja Vakuutusvalvontavirastossa, johtaa Finanssivalvonnan toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset. Johtaja vastaisi johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta ja siitä, että Finanssivalvonnan kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Johtajalla olisi itsenäinen päätösvalta valvontaa koskevissa yksittäisissä päätöksissä. Johtajan virka olisi määräaikainen.

Sekä rahoitus- että vakuutusalan valvottaviin ehdotetaan sovellettavaksi lähtökohtaisesti samoja valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia. Ehdotetut toimivaltuudet vastaavat pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksista on nykyisin säädetty.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisin toimialakohtaisissa laeissa olevat säännökset valvontaviranomaisen toimivallasta markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön valvonnassa ja siihen liittyvästä yhteistyöstä kuluttajaviranomaisten kanssa. Sijoituspalvelujen ja rahasto-osuuksien markkinoinnin valvontaan ehdotetaan sovellettavaksi samoja toimivaltuuksia kuin nykyisin luottolaitosten ja vakuutusyritysten asiakkaansuojan valvontaan. Samoja periaatteita ehdotetaan sovellettavaksi myös arvopaperien markkinointiin. Laissa säädettäisiin lisäksi pääosin nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa säädettyä vastaavasti Finanssivalvonnan kansainvälisestä yhteistyöstä. Eri laeissa nykyisin olevat valvontaviranomaisen päätöstä koske-

vaan muutoksenhakuun liittyvät säännökset ehdotetaan koottaviksi ehdotettuun lakiin.

Finanssivalvonnan kustannukset ehdotetaan katettaviksi pääosin nykyisessä laissa säädettyä vastaavasti toimenpidemaksuilla ja erityisillä valvonnan kohteilta perittävillä veronluonteisilla valvontamaksuilla. Valvontamaksuista säädettäisiin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta. Valvontamaksut vastaisivat eräin tarkistuksin, mitä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista on nykyisin säädetty. Ehdotettavat valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 95 prosenttia Finanssivalvonnan kuluista. Loppuosa eli noin viisi prosenttia jäisi Suomen Pankin vastattavaksi. Suomen Pankki vastaisi valvontamaksujen perimisestä ja mahdollisesta Finanssivalvonnan alijäämästä. Alijäämä jäisi kuitenkin käytännössä

viime kädessä valtion kannettavaksi, koska se vähentäisi Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavaa määrää. Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, jonka mukaan valtio vastaa viime kädessä Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvasta vahingosta siltä osin kuin Suomen Pankin voittovarot eivät siihen riitä.

Lisäksi kutakin toimialaa koskeviin lakeihin tehtäisiin Finanssivalvonnasta annettavasta laista johtuvat muutokset. Voimassa olevassa lainsäädännössä olevia viittauksia Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon ei tässä yhteydessä ehdoteta kaikilta osin muutettavaksi, vaan lakiin ehdotetun yleissäännöksen nojalla Finanssivalvontaan sovellettaisiin, mitä muualla laissa säädetään Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2009 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään jäljempänä mainittuihin lakeihin tehdyin muutoksin. Näiden muutosten lisäksi eduskunnan vastaukseen tehdään kaikki muut teknisluonteiset korjaukset ja täydennykset, joilla ei ole vaikutusta lakien asiasisältöön.

Finanssivalvonta sijoitetaan hallinnollisesti Suomen Pankin yhteyteen, mutta valvontatehtävissään se on itsenäinen ja riippumaton. Keskuspankin yhteyteen sijoittamisella voidaan hyödyntää keskuspankkitoiminnan ja finanssialan valvonnan synergiaetuja. Itsenäinen päätöksenteko lisää Finanssivalvonnan uskottavuutta ja parantaa edellytyksiä korkeatasoiseen valvontaan. Valvonnan kannalta on oleellista, että valvova viranomainen on ajan tasalla koko finanssialan kehityksestä.

Finanssivalvonnan toimivaltuudet vastaavat nykyisiä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksia, ja samalla valtuudet laajenevat koskemaan myös Finanssivalvontaan yhdistettäviä Vakuutusvalvontaviraston valvottavia. Kun Finanssivalvon-

nan valvottavien piiri laajenee huomattavasti, talousvaliokunta pitää tärkeänä, että laissa annettavien toimivaltuuksien riittävyttä ja soveltuvuutta finanssialan eri toimijoihin seurataan. Tehokkaalla valvonnalla ja asianmukaisin valtuuksin alan ongelmia ja kriisejä voidaan tunnistaa ennakolta ja ryhtyä ajoissa tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin. Valtuuksien laatua ja laajuutta tulee arvioida saatujen kokemusten perusteella, ja tarpeen vaatiessa niihin tulee tehdä asianmukaiset muutokset. Valtuuksien tulisi olla mahdollisimman yhdenmukaiset muiden EU-maiden valvontaviranomaisten kanssa.

Rajat ylittävä valvontayhteistyö. Talousvaliokunnassa on lausunnolla E-kirjelmä komission tiedonannosta: Finanssikriisistä talouden elpymiseen; eurooppalainen toimintakehys (E 108/2008 vp). Kirjelmän mukaan Suomi kannattaa Ecofin-neuvoston toukokuussa ja lokakuussa 2008 tekemiä selkeitä viranomaisvalvonnan toimenpidelinjauksia. Linjaukset käsittävät erityisesti valvojien kollegiomallin laajentami-

sen kaikkien rajat ylittävien finanssiryhmittymien valvontaan, niiden yhdenmukaisen raportointikehikon käyttöönoton vuoteen 2011 mennessä sekä EU:n valvojien komiteoiden päätöksenteon ja roolin selkeyttämisen.

Kirjelmän mukaan Suomi kiinnittää huomiota siihen, että keskustelut EU:n nykyisen valvontamallin uudelleenarvioimiseksi ovat finanssikriisin seurauksena alkaneet. Viranomaisvalvonnan kehittämiseksi erityisesti rajat ylittävien finanssiryhmien osalta EU:ssa on käynnistynyt komission aloitteesta korkean tason selvitystyö, jonka tuloksista aloitetaan perusteellinen keskustelu keväällä 2009.

Suomi pitää tärkeänä, että työssä otetaan huomioon viranomaisvalvonnan yhteydet rahoituskriisinhallintaan ja talletussuojaan, ja odottaa työryhmän suositusten valmistumista. Tässä yhteydessä on myös syytä selvittää toistuvasti riittämättömäksi osoittautuneen valvojien ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä valvonnan organisaatiovaihtoehdoille.

Talousvaliokunta tulee antamaan E-kirjelmästä, joka koskee kansainvälisen rahoitusjärjestelmän kehittämistä edellä olevaa laajemmin, lausunnon suurelle valiokunnalle. Finanssiala on kansainvälistynyt yli rajojen yhtiö- ja sivuliikemuodoissa, mikä asettaa valvonnan suuria vaatimuksia. Finanssikriisejä on pyrittävä ennakkoimaan ja niiden hallintaan valmistautumaan. Talousvaliokunta korostaa valvonnan koordinoimisen ja yhteistyön tehostamisen tarvetta yli rajojen.

Finanssivalvonnan kustannusten kattaminen. Finanssivalvontalain mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpide- ja valvontamaksuja. Maksuperusteista ja maksujen määrästä säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksulaissa. Valvontamaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna, suhteellisen maksuna tai niiden yhdistelmänä. Perusmaksu on kiinteä, ja suhteellinen maksu lasketaan prosentteina maksuperusteesta. Maksujen määrät vaihtelevat maksuvelvollisten kesken.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 95 prosentin tavoitetason Finanssivalvonnan kuluista. Loput noin 5 prosenttia jäisivät Suomen Pankin vastattavaksi julkisen rahoituksen osuutena. Jos valvontamaksu- ja muut tuotot nousevat tavoitetasoa suuremmiksi, Finanssivalvonta voisi kerätä puskurieräksi enintään määrän, joka vastaa 5 prosenttia Finanssivalvonnan talousarviosta. Puskurierällä voitaisiin tasoittaa maksutuottojen heilahtelujen vaikutuksia. Jos maksu- ja muut tuotot jäävät jonakin vuona pienemmäksi kuin 95 prosenttia Finanssivalvonnan kustannuksista, Finanssivalvonnan on seuraavan vuoden talousarviota laatiessaan laadittava suunnitelma alitteen johdosta tarvittavista toimenpiteistä. Suunnitelman käsittelee Finanssivalvonnan johtokunta.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että Finanssivalvonnan toiminnan rahoitus turvataan. Finanssivalvonnan on voitava hoitaa kaikki lakisääteiset tehtävänsä ammattitaitoisesti ja laadukkaasti kaikissa oloissa. Finanssivalvonta joutuu osallistumaan myös vaativaan kansainväliseen valvontayhteistyöhön. Viime aikojen finanssialan kriisi on osoittanut valvojien ammattitaidon ja resurssien riittävyyden tärkeyden.

Finanssivalvonnan kulut katetaan pääasiassa valvottavilta perittävillä valvontamaksuilla, joiden suuruus määrätään maksukertoimilla taseen loppusummasta ja liikevaihdosta sekä muun muassa rahastoyhtiöiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä. Kansainvälinen finanssialan kriisi on jo heijastunut suomalaisten sijoituspalveluritysten liikevaihtoon ja rahastoyhtiöiden hallinnoimien rahastojen varojen määrään. Rahastojen pääomat ovat pienentyneet kurssilaskujen ja lunastusten seurauksena. Kriisin vaikutuksesta luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin ei ole vielä selkeää suuntausta.

Talousvaliokunnan saaman arvion mukaan on varsin todennäköistä, että ehdotetut maksukerhoimet johtavat liian pieneen maksutuloon ja epävarmuuteen Finanssivalvonnan toiminnan kustannusten kattamisessa etenkin pitkällä aika-

välillä. Lain mukaan valvontamaksuja voidaan alentaa joustavasti, jos maksukertymä on arvioitua suurempi. Samanlaista joustomahdollisuutta ei ole, jos maksukertymä osoittautuu jonakin vuonna liian alhaiseksi.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta on korottanut Finanssivalvonnan valvontamaksulaissa maksukertoimia keskimäärin 5 prosentilla niin, että valvottavaryhmien suhteelliset maksuosuudet muuttuvat mahdollisimman vähän. Muutoksen tavoitteena on turvata Finanssivalvonnan osaaminen ja resurssien riittävyys, joilla on valvonnan onnistumisen kannalta ratkaisevan tärkeä merkitys.

Perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunnot sekä talousvaliokunnan kanta. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten talousvaliokunta on täsmentänyt Finanssivalvonnasta annetun lakiehdotuksen 25 ja 26 §:iä. Lisäksi talousvaliokunta on tehnyt saman lakiehdotuksen 67 §:ään perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudellisesta huomautuksesta johtuneet muutokset, jotka olivat edellytyksenä sille, että laki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota hallituksen esityksen perusteluissa (s. 153) todettuun seikkaan, että "Finanssivalvonnan muodostaminen yhdistämällä nykyisten Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät tuo muassaan uudelle valvontaviranomaiselle sellaisia tehtäviä, joiden kuuluminen keskuspankin yhteydessä toimivalle viranomaiselle on vaikeasti perusteltavissa".

Perustuslakivaliokunta pitää aiheellisena, että tällaiset tehtävät mahdollisimman pian siirretään pois Finanssivalvonnalta asianmukaisin lainsäädäntömuutoksia.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on lausunut samasta asiasta. Valiokunta toteaa, että "vaikka kaikki tehtävät eivät luontevasti kuulu Finanssivalvonnan toimialaan, on valiokunnan käsityksen mukaan valvonnan järjestämistä näiden osalta arvioita huolellisesti ja selvitettävä sekä valvonnan keskittämisestä että hajauttamisesta aiheutuvat edut ja haitat".

Talousvaliokunta kiinnittää hallituksen huomiota perustuslakivaliokunnan huomautukseen siitä, että Finanssivalvonalle kuuluu vaikeasti perusteltavia tehtäviä. Talousvaliokunta kiirehtii hallitusta ryhtymään asianmukaiseen lainsäädännön valmisteluun tilanteen korjaamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki Finanssivalvonnasta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momentin 11 kohtaan on lisätty puuttunut sana ja samalla 2 kohtaa on täydennetty säädöskokoelman numerolla.

6 §. Muut määritelmät. Pykälän 1 momentin 8 kohdassa on korjattu virheellinen viittaus.

10 §. Johtokunnan tehtävät. Pykälän 2 momentin 2 kohdassa on ulkomaan valvontaviranomaista täsmennetty niin, että kysessä on ulkomainen ETA-valvontaviranomainen.

Samalla 3 momenttiin on yhdenmukaistettu sanontaa vastaavaksi kuin muualla laissa.

18 §. Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta. Koska Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa lakiehdotuksessa (2. lakiehdotus) säädettävä maksuvelvollisen käsite poikkeaa osittain Finanssivalvonnasta annetussa lakiehdotuksessa omaksutusta valvonnan kohteiden luokittelusta, pykälän 1 momentissa oleva viittaus tietojen saamisesta valvontamaksun määrittämiseksi on siirretty valvontamaksulakiin uudeksi 11 §:ksi.

Samalla tähän 18 §:ään on lisätty uusi 3 momentti, jossa edellä mainittu todetaan.

19 §. Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä. Pykälän momenttijakoa ja 2 momentin sanontaa on selkeytetty. Asialliseen sisältöön ei ole tehty muutoksia.

22 §. Kutsuminen kuultavaksi. Pykälään on tehty pelkästään sanonnallinen tarkistus.

24 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 4 momentissa ulkomainen ryhmittymä on täsmennetty ulkomaiseksi ETA-ryhmittymäksi.

25 §. *Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia sekä asianajajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.* Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten pykälän 1 momenttia on selkeytetty sanonnallisesti niin, että momentti koskee myös muita oikeudenkäyntiasiamiehiä ja -avustajia kuin asianajajia.

26 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten pykälän 1 momentin johdantokappaletta on täydennetty niin, että valvottavan toimiluvan peruuttaminen on viimeinen toimenpide myös muiden Finanssivalvontalain mukaisten toimenpiteiden kuin toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisen (27 §) jälkeen.

28 §. *Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen.* Pykälän 2 momenttiin on lisätty perusteluja vastaavasti osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö.

Lisäksi nykyisin arvopaperimarkkinalaissa oleva vastaava säännös arvopaperipörssin omistusyhteisöstä on siirretty tähän pykälään Finanssivalvonnan toimivaltuuksia koskevan sääntelyn rakenteen johdonmukaistamiseksi. Lain asiallinen sisältö ei muutu tältä osin.

37 §. *Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta.* Pykälän 6 momenttiin on tehty pelkästään kielellinen täsmennys.

39 §. *Rikemaksu.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan on lisätty vakioitujen optioiden ja termiinin rinnastaminen arvopapereihin. Vastaavat säännökset ovat nykyisin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 §:n 3 momentissa, 1 a §:n 3 momentissa ja 1 b §:n 3 momentissa, jotka samalla kumotaan.

42 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälään on lisätty uusi 5 momentti, joka vastaa 39 §:ään tehtyä muutosta.

45 §. *Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala.* Lain terminologian yhtenäistämiseksi pykälän 1 momentissa ollut kuluttaja on muutettu asiakkaaksi.

54 §. *Yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa.* Pykälän 1 momenttia on täydennetty viittauksella ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaan edustustoon, joista säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa. Täydennys on tarpeen, koska mainituissa laeissa säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta valvoa tällaisten edustustojen toimintaa. Samalla 1 momentin rakennetta on muutettu ehdotettua selkeämmäksi.

Edellä olevasta syystä pykälään on lisätty uusi 2 momentti, jolloin lakiehdotuksen 2 momentti on siirtynyt 3 momentiksi.

58 §. *Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon.* Pykälän 2 momenttiin on tehty pelkästään kielellinen korjaus.

61 §. *Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälän säännösten johdonmukaisuuden vuoksi 3 momentissa ollut yhtiö on muutettu sivuliikkeeksi.

67 §. *Valvontatehtävien siirtäminen.* Pykälässä ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi tehdä ko-

tivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvontaan liittyviä tehtäviä. Samoin Finanssivalvonta voisi tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että isäntävaltion valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevia tehtäviä. Vastaavanlaiset sopimukset voidaan tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta.

Pykälän sanamuotoa on täsmennetty perustulakivaliokunnan edellyttämällä tavalla siten, että pykälän säännökset on tarkoitettu koskemaan ainoastaan tietojen hankintaa ja arviointiin liittyviä tarkastustehtäviä mutta ei ulkomaisista valvottavaa koskevaa päätöksentekoa.

71 §. Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa on täsmennetty pykäläviittausta.

74 §. Maksujen täytäntöönpano. Pykälään on tehty tuomittua uhkasakkoa koskeva teknisluonteinen täydennys.

76 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 4 momenttia on täydennetty siten, että johtokunnassa ja pankkivaltuustolla on heti lain tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi toimivalta tehdä momentissa tarkoitettua Finanssivalvontaa koskevat päätökset. Päätösten soveltaminen ei kuitenkaan voi alkaa ennen lain voimaantuloa.

2. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

4 §. Suhteellinen valvontamaksu. Pykälän 1 momentissa on taulukko, jossa säädetään maksuvelvollisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta.

Valiokunta on korottanut taulukossa mainittujen maksuvelvollisten maksun määrää lukuun ottamatta Euroopan talousalueen ulkopuolisten maiden vakutusyhtiöiden sivuliikkeitä, joita ei tällä hetkellä ole. Kertoimien korotusperiaatteita noudattaen korotusta ei olisi myöskään tullut.

Maksukertomia on korotettu keskimäärin 5 prosenttia. Korotukset on tehty niin, että eri val-

vottavaryhmien suhteelliset maksuosuudet muuttuvat mahdollisimman vähän.

Selvitysyhteisön maksuvelvollisuutta on tarkistettu nykyistä lakia ja lakiehdotuksen tarkoitusta vastaavasti siten, että arvopaperikeskuksesta, joka on samalla selvitysyhteisö, peritään ainoastaan 6 §:n mukainen maksu.

6 §. Muun maksuvelvollisen perusmaksu. Pykälässä säädetään muun kuin 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollisen perusmaksun määrästä ja maksuvelvollisista.

Talousvaliokunta on korottanut taulukossa mainittujen arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden perusmaksuja 15 000 eurosta 15 500 euroon ja 10 000 eurosta 10 500 euroon sekä suomalaisen yhtiön, jonka liikkeeseen laskema osake on otettu julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi taulukossa mainitulla tavalla, perusmaksua 12 000 eurosta 12 500 euroon.

11 §. Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus. Lakiin on lisätty uusi 11 §, jossa säädetään Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta valvontamaksun määräämiseksi. Tietojensaantioikeudesta on lisätty Finanssivalvontalain 18 §:ään viittaussäännös tähän Finanssivalvonnan valvontamaksulakiin.

12 §. Voimaaantulo- ja siirtymäsäännökset. Lakiin lisätyn uuden 11 §:n johdosta hallituksen esityksen 11 § on siirtynyt 12 §:ksi.

14. Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Johtolause. Johtolauseeseen on tehty lakiin tehdyistä muutoksista aiheutuneet muutokset.

3 luvun 16 §. Arvopaperipörssin johtaminen. Lain 3 luvun 16 §:n 3 momentti kumotaan, koska johdon erottamisesta säädetään kaikkien toimilupaavaltavien osalta yhdenmukaisesti Fi-

nanssivalvontalain 28 §:ssä. Pykälän 5 momenttiin on tehty teknisluonteinen tarkistus.

Lisäksi lainsäädännön rakennetta on selkeytetty kumoamalla lain 10 luvun 1 §:n 3 momentti, 1 a §:n 3 momentti ja 1 b §:n 3 momentti ja siirtämällä vastaavat säännökset Finanssivalvontalakiin, jossa muutoinkin säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta hallinnollisten seuraamusten määräämisessä.

20. Laki vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

2 §. *Soveltamisalan rajoitukset.* Lain 2 §:n 2 momentissa on korjattu virheellinen viittaus Finanssivalvontalakiin.

1.

Laki

Finanssivalvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

(3—6 mom. kuten HE)

Yleiset säännökset

1—3 §
(Kuten HE)

5 §
(Kuten HE)

4 §

6 §

Valvottavat

Muut määritelmät

(1 mom. kuten HE)
Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

- (1 kohta kuten HE)
- 2) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;
- (3—10 kohta kuten HE)
- 11) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen *ulkomaisen* vakuutusyhtiön sivuliikettä;
- (12 ja 13 kohta kuten HE)

Tässä laissa tarkoitetaan:

(1—7 kohta kuten HE)

8) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

(9—13 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 3.—13., 15.—19. ja 21.—41. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1., 2., 14. ja 20. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

2 luku

Hallinto7—9 §
(Kuten HE)

10 §

Johtokunnan tehtävät

(1 mom. kuten HE)

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

(1 kohta kuten HE)

2) hyväksyä 67 §:ssä tarkoitetut valvontasopimukset ja niiden edellyttämistä valvontatehtävistä *ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta* perittävä tai sille maksettava korvaus siltä osin kuin Finanssivalvonta tällaisilla sopimuksilla ottaa hoitaakseen tai luovuttaa sellaisia tehtäviä, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännössä edellytettyihin yhteistyövelvoitteisiin;

(3—12 kohta kuten HE)

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, johtokunta ratkaisee ne laajakantoiset ja periaatteellisesti *merkittävät* asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäviksi. Johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen johtajan päätettäväksi kuuluva asia säädetään 13 §:ssä.

(4 mom. kuten HE)

11—17 §
(Kuten HE)

3 luku

Valvontavaltuudet*Tietojensaanti- ja tarkastusvaltuudet*

18 §

Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta

Valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan on salassapitosäännösten estämättä il-

man aiheutonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi (*poist.*). Vastava velvollisuus on sillä, jolla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa.

(2 mom. kuten HE)

Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja valvontamaksun määrittämiseksi säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa. (Uusi)

19 §

Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada seuraavilta henkilöiltä kaikki niiden hallussa olevat valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa olevan tilintarkastajalta.

Mitä 1 momentissa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen liittämään laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen *tai joka on antanut suostumuksensa tällaisen lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen esitteeseen.*

(3 mom. kuten HE)

20 ja 21 §
(Kuten HE)

22 §

Kutsuminen kuultavaksi

Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (*poist.*) säädetään asian suullisesta käsittelystä. (*Poist.*) Kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida määrätä 4 luvussa tarkoitettua uhkasakkoa eikä muuta mainitussa luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.

23 §

(Kuten HE)

24 §

Tarkastusoikeus

(1—3 mom. kuten HE)

Ulkomaista ETA-sivuliikettä koskevasta tarkastusoikeudesta säädetään 60 §:ssä, ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvaa suomalaista yritystä koskevasta tarkastusoikeudesta 63 §:ssä ja sellaiseen ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä koskevasta tarkastusoikeudesta, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, 64 §:ssä.

25 §

Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia sekä asianajajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, Finanssivalvonnalla ei ole oikeutta saada asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitetulta asianajajalta tai hänen apulaiseltaan asianajajan asiakasta koskevia tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä tarkastaa niitä eikä *muultakaan henkilöltä* oikeudenkäyntiasiamies- tai oikeudenkäyntiavustajatehtävien hoitamisen yhteydessä saatuja (*poist.*) tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä tarkastaa niitä. Oikeudenkäynti-

asiamies- ja oikeudenkäyntiavustajatehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellinen neuvonta, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esituskinnassa rikoksen johdosta tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välittämistä.

(2 mom. kuten HE)

Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevat toimivaltuudet

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavan toimiluvan tai, jos muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan peruuttamista, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai *muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä* ja:

(1—3 kohta kuten HE)

(2—8 mom. kuten HE)

27 §

(Kuten HE)

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

(1 mom. kuten HE)

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä, *osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettua yhteisöä*. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tä-

män sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiainiästä ja tämän sijaista.

29—36 §
(Kuten HE)

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

(1—5 mom. kuten HE)

Mitä 18, 19 ja 24 §:ssä säädetään muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, sovelletaan myös IFRS-kirjanpitovelvollisen tytäryritykseen. Mitä 24 §:n 2 momentissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta toimivasta yrityksestä, sovelletaan myös yritykseen, joka IFRS-kirjanpitovelvollisen tytäryrityksen toimeksiannosta hoitaa tämän kirjanpitoon liittyviä tehtäviä.

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §
(Kuten HE)

39 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka:

(1 kohta kuten HE)

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinain 5 luvun 4, 5 a tai 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä taikka niitä vastaavan vakioitua optiota tai termiiniä koskevan velvollisuuden;

(3 ja 4 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

40 ja 41 §
(Kuten HE)

42 §

Seuraamusmaksu

(1—4 mom. kuten HE)

Mitä edellä tässä pykälässä sanotaan arvopaperista, koskee vastaavasti vakioituja optioita ja termiinejä. (Uusi)

43 ja 44 §
(Kuten HE)

5 luku

Asiakkaansuojan valvonta

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä asiakkaan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaissopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

(2 mom. kuten HE)

46—49 §
(Kuten HE)

6 luku

Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

Yleiset periaatteet

50—53 §
(Kuten HE)

54 §

Muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen valvottavan valvonta ja yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen kanssa,

1) jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen tai edustuston Suomeen;

2) johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen;

3) jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena; tai

4) jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena.

Finanssivalvonnan oikeuteen saada tietoja ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevalta edustustolta ja tarkastaa niitä sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään. (Uusi)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

Yhteistyö isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa

55—57 §
(Kuten HE)

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

(1—3 mom. kuten HE)

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu vakuutusyhtiötä koskeva ilmoitus on tehtävä kaikkien ETA-valtioiden vakuutusvalvonnasta vastaaville viranomaisille.

(5 mom. kuten HE)

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden ja muiden ulkomaisten valvottavien valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

59 ja 60 §
(Kuten HE)

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle antaa sivuliikkeelle 40 §:ssä tarkoitetun julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen taikka 38 tai 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta säännösten ja määräysten vastaista menettelyä taikka kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain. Finanssivalvonta voi lisäksi uhkasakon uhalla kieltää vakuutustoimintaa harjoittavaa sivuliikettä luovuttamasta tai panttaamasta valvottavan Suomessa olevaa omaisuutta ja kieltää sivuliikettä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, kunnes asia on korjattu.

(4—7 mom. kuten HE)

Yhteistyö ryhmävalvonnassa

62—66 §
(Kuten HE)

67 §

Tarkastustehtävien siirtäminen

Finanssivalvonta voi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan *tarkastukseen* liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle. Finanssivalvonta voi myös tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan *tarkastukseen* liittyviä tehtäviä.

Finanssivalvonta voi tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevia ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä taikka että ulkomainen ETA-valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevaan ryhmävalvontaan kuuluvia *tarkastustehtäviä*.

Tämän pykälän mukaisesta tehtävien vastaanottamisesta voidaan periä korvaus. Korvaus on perittävä sellaisten tehtävien vastaanottamisesta, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuviin yhteistyövelvoitteisiin, jollei Finanssivalvonnan johtokunta erityisestä syystä toisin päättä. Tämän pykälän mukaisesta tehtävien luovuttamisesta *ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle* voidaan maksaa korvaus, jos luovutetut tehtävät eivät kuulu *ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen* edellä tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden piiriin.

Finanssivalvontaan sovelletaan sen suorittamassa tässä pykälässä tarkoitettuun valvontasopimukseen tai kotivaltion valvontaviranomaisen muuten todistettavasti antamaan suostumukseen perustuvia *tarkastustehtäviä*, mitä 18, 19 ja 23—25 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa ja

38 §:ssä uhkasakon asettamisesta tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi.
(5 mom. kuten HE)

7 luku

Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen

68—70 §
(Kuten HE)

8 luku

Erinäiset säännökset

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

(1—3 kohta kuten HE)

4) kirjanpitolautakunnalle kirjanpitolain 8 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettun lausuntomenettelyn yhteydessä siinä laajuudessa kuin on tarpeen *tämän lain* 37 §:ssä säädetyn valvontatehtävän täyttämiseksi;

(5—12 kohta kuten HE)

(2—7 mom. kuten HE)

72 ja 73 §
(Kuten HE)

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain perusteella *maksettavaksi* tuomittu uhkasakko ja tämän lain nojalla määrätty rikemaksu, seuraamusmaksu ja toimenpidemaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Rikemaksu ja seuraamus-

maksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen perusteella.

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

75 §
(Kuten HE)

76 §

Siirtymäsäännökset

(1—3 mom. kuten HE)

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 9 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenten ja varajäsenten sekä 11 §:ssä tarkoitetun johtajan nimittämiseksi, johtajan sijaisen määräämiseksi, *(poist.)* Finanssivalvonnan muiden virkojen täyttämiseksi, 16 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja 17 §:ssä tarkoitetun työjärjestyksen vahvistamiseksi sekä tehdä johtokunnassa ja pankkivaltuustossa näitä koskevat päätökset.

(5 ja 6 mom. kuten HE)

2.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—3 §
(Kuten HE)

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteelliseen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö ja maksuliikkeyhteisö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284

työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,00284
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisessa eläkelaiissa (549/2003) tarkoitettu Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00095
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00284
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön hallinnointien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0022
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuusuhoidon tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,34
arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperipörssi ja <i>muu</i> selvitysyhteisö <i>kuin arvopaperikeskus</i> sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettu optioyhteisö	liikevaihto	1,30 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa

sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,34
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,11
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,66
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	vakuutusmaksutulo	0,03

(2 mom. kuten HE)

6 §

5 §
(Kuten HE)

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusraha-	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausraha-	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 eurolla jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
<i>arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun</i> julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 eurolla, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta <i>arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetua</i> julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500

arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos omistusyhteisö on samalla arvopaperin liikkeeseenlaskija, siltä peritään maksu kummallakin perusteella.

(3 mom. kuten HE)

7—10 §
(Kuten HE)

11 § (Uusi)

Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 1 §:ssä tarkoitettulta maksuvelvolliselta valvontamaksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot. Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa tietojen oikeellisuus sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää.

12 §
(Kuten HE:n 11 §)

14.

Laki**arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 3 luvun 16 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 c § sekä 10 luvun 1 §:n 3 momentti, 1 a §:n 3 momentti ja 1 b §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 16 §:n 3 momentti sekä 10 luvun 1 §:n 3 momentti, 1 a §:n 3 momentti ja 1 b §:n 3 momentti laissa 923/2007 ja 7 luvun 1 c § laissa 448/2005, sekä

muutetaan 3 luvun 16 §:n 5 momentti, 28 §:n 4 momentti, (poist.) 3 a luvun 9 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 ja 2 §, 8 luvun 3 § ja 10 luvun 3 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 16 §:n 5 momentti, 28 §:n 4 momentti, 3 a luvun 9 §:n 3 momentti ja 8 luvun 3 § mainituissa laissa 923/2007, 7 luvun 1 § laeissa 581/1996, 1536/2001 ja 600/2003 ja mainituissa laissa 923/2007, 2 § mainituissa laeissa 1536/2001, 448/2005 ja 923/2007 sekä 10 luvun 3 §:n 4 momentti laissa 392/2008, seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti16 § (*Uusi*)

— — — — —
Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperipörssistä, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

28 §
(Kuten HE)

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

9 §
(Kuten HE)

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta*Valvontaviranomainen*

1 ja 2 §
(Kuten HE)

8 luku

Rangaistussäännökset*Arvopaperirikkomus*

3 §
(Kuten HE)

10 luku

Erinäisiä säännöksiä*Muutoksenhaku*

3 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

20.

Laki

vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusedustuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (570/2005) 6 luku, 38 §:n 2 ja 3 momentti, 39 §, 44 §:n 2 momentti ja 47 §, sekä
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentin 7 kohta, 37 § sekä 38 §:n otsikko ja 4 momentti seuraavasti:

2 §
Soveltamisalan rajoitukset

ainoastaan jälleenvakuutusta ja toimintaa valvotaan kyseisessä maassa vähintään tämän lain vaatimuksia vastaavalla tai niihin rinnastettavalla tavalla.

Jälleenvakuutusta koskevaan vakuutusedustukseen ei sovelleta 19—23, 25 ja 26 §:ää, 28 §:n 2 ja 3 momenttia, 29 §:ää, 40 §:n 2—4 momenttia ja 41 §:ää eikä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 5 luvun säännöksiä. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevasta valtiosta käsin Suomessa harjoitettavaan vakuutusedustukseen, jos toiminta koskee

8, 37 ja 38 §
 (Kuten HE)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Päivi Lipponen /sd
vpj.	Antti Rantakangas /kesk	Marjo Matikainen-Kallström /kok
jäs.	Janina Andersson /vihr	Petteri Orpo /kok
	Hannu Hoskonen /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Harri Jaskari /kok	Markku Uusipaavalniemi /kesk
	Matti Kangas /vas	Ulla-Maj Wideroos /r
	Toimi Kankaanniemi /kd	vjäs. Sampsa Kataja /kok (osittain)
	Jouko Laxell /kok	Matti Saarinen /sd (osittain).
	Eero Lehti /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

VASTALAUSE

Perustelut

Nykyisen rahoitustarkastuslain 11 §:n mukaan johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti. Emme näe perusteita, miksi nykyistä hyvin toiminutta lakia pitää tältä osin muuttaa. Porvarihallitus vähentää kansan valitseman presidentin valtaoikeuksia jo ennen asiaa pohtivan laajan parlamentaarisen komitean työtä. Porvarihallitus ei perustele esitystä millään asiasyillä vaan viittaa vain perusteettomaan esitykseensä Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimitysvallan poisottamisesta tasavallan presidentiltä.

Ensi vuoden alusta finanssivalvonnan osalta eduskuntaan keskittyy paljon valtaa ja vastuuta. Eduskunta nimittää pankkivaltuuston, joka nykyisin tekee esityksen Rahoitustarkastuksen johtajasta valtioneuvostolle, ja valtioneuvosto tekee esityksensä presidentille (11 §). Olisi tärkeää, että näin tärkeän viran täyttämiseen osallistuu virkamiehiä ja eduskunnalle poliittisessa vastuussa olevat valtioneuvoston jäsenet. Rahoitustarkastuksen johtajan riippumattomuutta korostaisi se, että lopullisen valinnan tekee kansan valitsema tasavallan presidentti.

Euroopan keskuspankin toiminnassa on korostettu Suomen Pankin ja EKP:n riippumattomuutta. Nyt eduskunnan pankkivaltuusto nimitäisi Suomen Pankin yhteydessä toimivan Rahoitustarkastuksen johdon kokonaisuudessaan. Rahoitustarkastus antaa kertomuksensa pankkivaltuustolle, joka toimittaa sen eduskuntaan käsiteltäväksi. Suomen pankki- ja vakuutusalan kaikki merkittävät asiat nimityksineen ja vastuuvapauksineen keskittyvät eduskunnalle ensi vuoden alusta. Tällaista vallan ja vastuun keskittymää ei voi pitää perusteltuna eikä järkevänä

minkään osapuolen kannalta. Maailmanlaajuisen finanssikriisin syntyminen johtuu valvonnan tehottomuuden ohella liiallisista finanssi- ja vakuutusalan keskittymisistä ympäri maailmaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin mietinnön mukaisina paitsi 1. lakiehdotuksen 8 ja 11 § muutettuina (Vastalauseen muutosehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

1. lakiehdotus

8 §

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston tehtävänä on:

(1—3 kohta kuten TaVM)

4) *poist.*

(4—8 kohta kuten TaVM:n 5—9 kohta)

11 §

Johtaja

(1 mom. kuten TaVM)

Johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti. Pankkivaltuusto tekee valtioneuvostolle esityksen viran täyttämisestä. (Uusi)

(3—5 mom. kuten TaVM:n 2—4 mom.)

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2008

Jouko Skinnari /sd
Sirpa Paatero /sd
Päivi Lipponen /sd

Matti Saarinen /sd
Matti Kangas /vas